

Barcelona 1^a de juliol de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm. 2506 - 15 cts. - Atrassats 30

LLIÇÓ D'ASTRONOMIA

—Papa, què és un eclipsi?
—Un cos gran que es posa davant del Sol i deixa els
altres a les fosques.

NOVEDADES
Teatre Català

Tots els dies l'espectacle de gran èxit en quatre actes i onze quadros del popular MONTERO

A Barcelona

Esplèndida presentació - Espurnes musicals del precoç músic En Josep Cases Anyé de tretze anys d'edat - Decorat d'En Batlle-Amigó i Fernández

Es despatxa a comptaduria

TEATRE COMIC

Sorollós èxit dels celebrats dansarins negres excèntrics, còmics i acrobàtics

MUTT and JEFF

El més grandios de les atraccions conegudes

Tots els dies, la celebrada revista

LOVE-ME

i la més gran de les revistes

FOLLIES

amb els famosos negres

MUTT and JEFF

La atracció de que parlarà tot el món

MUSICA Casa CANONGE

TERCETS - QUINTETS - ORQUESTRES

Zurbano, 7 - Barcelona

BICICLETES MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 R - BARCELONA

PLAÇA DEL SOL 9.

BARCELONA
C/ BRACIA

MALALT

ULCERES-AVARIOSIS

Don Josep Ledesma
Arc del Teatre, 49, botiga (Barfina.)

ESPECIFICS Serolforina

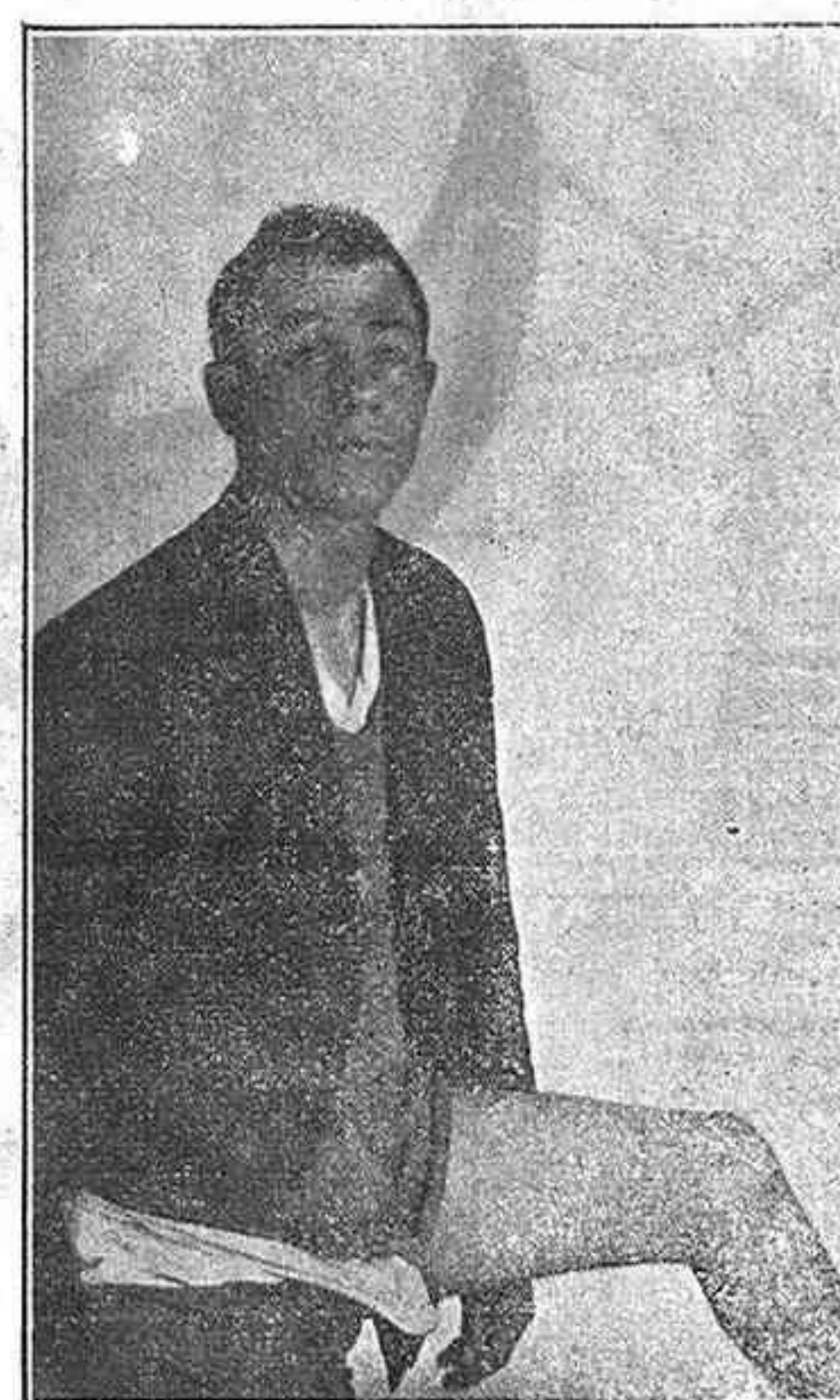
TESTIMONI

Sr. Representant dels TRACTAMENTS SEROLFORINA. Barcelona.

Molt Sr. meu: Tinc el gust d'expressar a V. el meu profund agraïment per haver assolit la meva curació radical d'Ulceres i Avariosis amb el seu gran DEPURATIU SEROLFORINA. Tingui per segur de que no em cansaré de recomanar els seus específics per al bé de la humanitat. De vostè atent S. S.

JOSEP LEDESMA

GUARIT

Don Josep Ledesma

HERPES - ECZEMES - AVARIOSIS - TUMORS - GRANS es guareix amb el DEPURATIU SEROLFORINA
TOS - ASMA - BRONQUITIS - ANEMIA es guareixen radicalment amb l'EMULSIÓ SEROLFORINA
REUMATICS - ARTRÍTICS! Demaneu l'ANTI-REUMATIC SEROLFORINA

A MILERS DE MALALTS DESNONATS HAN RECUPERAT LA SEVA SALUT AMBAQUESTS ESPECÍFICS

LABORATORI - VENDA - DETALLS: COMTE ASALTO, 8 :: FULLETS DE FRANC

DIPOSITS.—Segalà; La Creu, Avinyó, 27; Tarrés, Carme, 84; Nadal (Masó Arumí) Rambla Canaletes, 1; Tarín, Salmeron, 78; Rubió, Plaça Reial, 13; Dr. Dou, Aribau, 72; Llofrui, R. S. Antoni, 15; Serentell, Badalona; Arimon, Granollers; Forcada, Sabadell; Vidal, Reus.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LA REVETLLA I L'AVORRIMENT

S'alcen les flames vermelles i grogues cap al cel; un *orgue de barbàrie* fa sonar l'*Old Spain*, del mestre Demón; es venen *churros* i bunyols i copetes d'aiguarent; la gent sèu damunt les roques del *Trencaones*, per a veure sortir el sol; els venedors de poca-soltes ofrenen als vianants els coneguts matasogres i la darrera joguina de París, per trenta cèntims; l'orxata valenciana sembla que la regalín. Va a *dojo*. Les canyerries de l'aigua blanquinosa són obertes i el públic s'hi aboca per a liquidar la set. Uns cecs canten un *couplet* de la *revue*; els coets signen en l'album del cel i cauen amb cert desmai per a reposar de la *corredissa* que han fet. Un coet és com una mena d'avió *limbergthejà*. La gent en aquesta matinada creu que no seria feliç si se n'anés a dormir abans de què el sol estigui ben alt. Els tramvies passen plens de gent esbojarrada que canta la cançó més nova de la "Marina" i diuen paraules agradoses i pocasoltes a les noies. El moll del carbó es desperta. Hi ha una mena de gent que són tan negres com la terra que comencen el dia disposats a treballar. Les barraques de Montjuic són alegres en aquesta nit. Hi ha promesos i molts xotis castissos. Un embriac—l'únic que hem trobat—li està explicant a un fanal una teoria sobre l'amor i les dones:

—L'amor és com una mena de cantar i riure. Les dones són la poca-solta del món. Sense dones no hi hauria poca-solta. Però, sense poca-solta, què fóra el món? Semblaria un enterrament. T'asseguro, amic meu, que la vida, ai!, la vida és la cosa més ximple que es va inventar.

Es una nit d'aturdiment. Hi ha com un *frisson* col·lectiu d'enamorar-se d'entusiasme perquè sí. Som a la revetlla i ens hem de divertir. Heus ací el programa. No es diverteix ningú però ho fan veure. Es una semblança perfectament aconseguida. A un estranger li arribarien a fer creure que la nit ha estat divertida, *tordante*. Mes, no ens enredem mútuament. A primeres hores de la nit tot ha fet l'efecte de què era el moment de divertir-se. Les primeres hores han passat lentes. —"Encara no és l'hora"—s'ha dit—. Ha passat la mitja nit. Res. Ha arribat la una de la matinada. Res. Les dues, tampoc. Les

tres. S'inicia la processó anyal i pagana de la Barceloneta. Sona una flauta i quaranta músiques de pobres que en aquesta nit us apropen les misèries fins als nassos per a què no penseu en divertir-vos.

—Senyor, que aquesta nit és la nit de Sant Joan!...

—Una caritat per a una pobra vídua que té set fills i no els pot mantenir!

—Una almoïna en aquesta hora de fervor i diversió...

Les barraques estan obertes i els antics bandollers de *Sierra Morena* s'han disfressat de cuiners i taverners per a atracar els pobres clients de matinada.

Es fa molt d'escàndol, molta gatzara, i no és de debò quasi res. Hi han uns banyistes intrèpids que es llancen a la mar amb optimisme i vanitat. Clareja el dia. El sol puja amunt. Fa l'efecte que aquell que s'acaba de llançar l'aigua vol seguir vivint de nit, ja que el sol ha deixat les entranyes del mar per a illuminar la terra. Els tramvies tornen a la ciutat portant-hi el greix urbà, pansit i enterbolit. Les dones van mig despentinades i tenen són. Els xicots, si encara tenen esma de cridar, és per no dormir-se. I van cansats, tristos, peneditos. Revetlla. Pocs vianants. Com que és festa els treballadors no s'han llevat. Sols hi ha uns venedors de diaris que, repenjats a un fanal que també ha tancat l'ull per tal de dormir, crida amb una veu arrossegada i ronca: "*Graafic... La Publi... Diluvio...*"

FRANCESC MADRID

ELS CAMELLS

Dies enrera, hom va veure muntat en un camell del Turó Park el doctor Pozo i Zapatero. El filòsof que—segons un illustre professor de la Universitat—té una cultura de quiosco de periòdics, es mirava amb aire de superioritat, com ho devia fer Napoleó I pasejant en camell per l'Egipte, els pobres mortals que passaven pel seu costat.

Tenia la cara seriosa de quan defensà Domènec Maçachs—la magna defensa que li ha donat gran fama entre els aficionats a assistir als judicis.

Es diu que aviat el doctor Pozo i Zapatero publicarà les Memòries d'un viatge per l'Orient, fet a dalt del camell pel Turó Park.

CONVERSA LITERARIA

—Coneixeu "el Roig i el Negre"?—demana un literat a un baró que se les dona d'entendre en literatura.

—No. No he estat mai a Montecarlo.

L'ATRACCIÓ DE FORASTERS

Ara que estem en vena d'homenatges, ara que no es pensa en altra cosa, s'ha de pensar en un homenatge al nostre Ajuntament. Però fem-li de seguida, perquè sona amb certa insistència el nom d'En Pic i Pon per a alcalde, i amb En Pic i Pon alcalde l'Ajuntament ja seria altra cosa. Llavors l'homenatge hauria d'ésser cosa d'electricistes.

El nostre Ajuntament, l'actual, es desviu per a alegrar-nos la vida, per a fer-nos-la passar com més humorísticament millor. D'Ajuntaments com el nostre, diguin el que vulguin quatre descontents eters, no en corren. Creiem sincerament que no n'hi ha hagut mai cap al món. Es més divertit que una comèdia de l'"Azorin", el cira-botes de La Cierva. Encara que, val a dir-ho tot, no ensopeix tant com les comèdies d'"Azorin".

No, el gènere que ens ofereix l'Ajuntament, encara que sempre astrakanesc, és més pur, més fresc, més ingenu que el de l'autor d'"Old Spain", "Brandy, mucho Brandy", "All right, don Alvaro" i "Doctor Whisky, enfermedades secretas, de 4 a 6".

Són incomptables els sacrificis que fa el nostre benemèrit Ajuntament per alegrar-nos la vida. Primer la Plaça de Catalunya, que ha motivat el que a tot el món es parlés de Barcelona com d'una ciutat excepcional. Després el barri gòtic. Després la canalització del Llobregat, empresa difícilíssima, tan difícil com la quadratura del cercle, ja que és molt aventurat canalitzar un riu pel qual gairebé no hi passa aigua.

I ara els salakof dels urbans. Ja han vist els salakofs dels urbans? Mirin-se'ls, que val la pena. No és que estiguin malament, no. Semblen adquirits a Càn Lod o a qualsevol altre barretaire de postín.

Amb aquests salakofs la ciutat ha canviat d'aspecte. Sembla una ciutat colonial, una ciutat de Pierre Loti o de Claude Farrère.

Ara, per acabar de canviar la decoració, sols manquen unes quantes palmeres, uns lloros i uns micos.

Confiem en què també això es solucionarà i tindrem palmeres, lloros i micos a desdir.

VIRAI

CONTE VELL FOLRAT DE NOU

Una vegada era un estudiant molt mal gastador, qui trobant-se apuradíssim i mancat de diners, va i escriu la següent carta:

"Benvolgut pare: Li escric avui, dilluns, perquè la present arribi a les seves mans el dimarts i dongui lloc a què el dimecres pugui cercar alguns diners per a enviar-me'ls el dijous i així divendres els podré tenir al meu poder. Espero que ho farà com desitjo, puix del contrari el dissabte emprenc camí i el diumenge em té a casa. Vostre fill, Pere."

Contestació del pare:

"Molt estimat fill: A la teva *afectuosa i desinteressada* carta del dilluns i rebuda el dimarts, la contesto avui dimecres perquè t'enteris el dijous que el divendres no percebràs cap cèntim. Si el dissabte et poses en camí per a venir a casa, el diumenge tindrà jo el goig de veure't i tu un gros desengany, car t'assabento que, per a diners, fora el diumenge, dissabte, divendres, dijous, dimecres, dimarts i dilluns, tens la meua butxaca a la teua disposició. Ton pare, Pau."

LES TERRES DE LLENGUA CATALANA

UN GRAN PERIÒDIC CATALÀ

Han començat els treballs preliminars per a la publicació, l'any vinent, d'un gran periòdic de lletres catalanes i d'unió espiritual de la gran família que parla la nostra llengua.

El nou periòdic, setmanal, serà una tribuna oberta, ampla i generosament a les manifestacions literàries, artístiques i periodístiques, que es produeixen en terres de parla catalana i de les altres branques de la llengua d'Oc; un periòdic fet per periodistes, amb col·laboracions nodrides i diverses i d'un màxim interès per al públic.

Altra de les finalitats, i per cert ben lloable, que tindrà el nou periòdic, serà donar a conèixer els llibres escrits en les esmentades parles, llur propagació i la intensificació de l'àrea de lectura.

El periòdic tindrà redaccions a Barcelona, València, Mallorca, a la capital del Rosselló, a Montpeller, a Tolosa i a les terres de ben endins la França, on es parla el carcinol, llenguatge tan clarament català.

Cada una de les branques de la llengua tindrà el seu director literari. Serà gerent i confeccionador del periòdic, l'escriptor i periodista valencià, Miquel Duran.

En els nuclis de les distintes branques de la llengua, que han de col·laborar en la tasca literària i d'unió espiritual del periòdic, entre altres molts, figuren: de Barcelona, Carles Soldevila, J. Farran Mayoral, Josep Pla, Millaus Raurell; de València, Eduard L. Chavarri, els Martínez Ferrando, Puig Espert, Almela i Vives, Pizcueta, Buil, Ortín, Caballero i tota la joventut que treballa actualment per a la unitat de la llengua; de Mallorca, Miquel Ferrà, Llorenç Riber, Forteza i molts d'altres; del Rosselló, Carles Grandó, Horaci Chauvet, J. S. Pons i tota l'anomenada "Colla del Rosselló". De la Provença, els felibres, i el professor i periodista, Joan Bonnafous, qui estarà en contacte amb els nuclis literaris de Tolosa i les branques restants de la llengua d'Oc. A més a més, es formaran colles literàries pertanyents al periòdic, en diverses poblacions de Catalunya, València i Balears.

Dins de poc temps, En Miquel Duran marxarà a València i al Rosselló en viatge d'organització i propaganda. Després, i amb el mateix objecte, visitarà diverses ciutats de Catalunya.

El nou periòdic que, com es veu, tindrà una noble i enlairada idealitat, no sortirà, ja ho hem dit, fins l'any entrant, per tal de què els treballs que ara comencen es consolidin i puguin assegurar la seva existència i la seva eficàcia.

COSES DEL DIA

—Noi, aquesta calor ja apreta massa; fugim cap a prendre la fresca?

TORBAT

Arnau Treus, un home molt tímid hagué d'anar a veure el senyor Roca, el gran inventor. Anà a casa seva.

Se l'introduí en un saló. Passà molta estona—més de mitja hora—i ningú no li digué res més. L'home, impacient, obrí tímidament una porta: un altre gran saló, també buit. Passa més estona; ell, per a fer-se passar la impaciència, obrí una altra porta: encara, un altre gran

saló sense ningú. Al cap d'un altre quart, s'atreví a empenyer una altra porta: un quart saló buit. I al cap d'un quart més, obrí una altra porta. Llavors, es trobà a l'habitació de la senyora Roca.

La senyora Roca, que es mudava de roba, en aquell instant es treia la camisa. Aparegué nua davant d'En Treus. Aquest, tímid com era, quedà torbat i no sabé on posar la mirada; per a dir alguna cosa, digué:

—Es amb el senyor o amb la senyora Roca amb qui tinc l'honor de parlar?

ESTAMPES DEL CAMP

UN CONCEPTE DE L'HONRADESA

En arribar al poble, tots els seus habitants s'han posat d'acord per a fer-me saber que aquí hi ha tan bona gent, que tothom és honrat i *compleix*, que les costums són morigerades i honestes. Tot això, com no m'interessava — perquè la xafarderia no m'ha interessat mai —, m'ho he escoltat amb indiferència.

El poble és un poble deliciós a l'alta muntanya, habitant per una gent pertorbada i estranya. Encara que ells es creguin perfectament normals, el professor Freud, que ara està de moda, hi faria molta broma.

Sols una cosa m'ha inquietat. M'han dit que aquesta gent *compleix*. Què vol dir *complir* per aquesta gent.

De dia, al poble hi fa un sol espantós, un sol de càstig bíblic, i pels carrers no es veuen més que gallines, porcs, oques, algun gos esquelètic, amén d'unes altres poques bèsties.

De tant en tant, arriba un venedor ambulat, blanc de pols de la carretera, suat i estripat que fa llàstima. Aquest venedor es deixa caure defallit en el primer clap d'ombra que troba. Immediatament, pressentint el nòmada, el volten les mosques, les formigues, els porcs, les oques, les criatures i altres bèsties molestes. Aquest venedor—de paper i sobres, d'espanta-mosques, de qui sap quina altra baratura—llança el seu pregó, agut, lent, trist, pels carrers solitaris del poble. Per què sempre tenen aquesta tristesa els pregons dels venedors ambulants?

De nit hi ha un silenci profund, meravellós, torbat sols—de tant en tant — per les cançons bàquiques del "Nomis" o el "Mosca", quan surten, ja de matinada, de la taverna del "Patrón".

No em tracto amb ningú. No per res, no. Senzillament: perquè ni ells em necessiten a mi ni jo a ells. Surto poc de casa, una gran casa tota blanca, que dona impressió de soledat, com totes les cases de poble. I quan surto — en caure la tarda, generalment—és cap a les afores del poble.

Això, aquesta conducta meva, estranya molt als meus veïns. Comencen a mirar-me amb desconfiança, comencen a sospitar de mi.

Veritablement, jo sóc un home estrany, desagradable, insociable. Parlo amb poca gent, tinc el llum de la meva cambra encès fins a altes hores de la matinada, m'estic al llit fins a les onze o les dotze del mig dia, no vaig al cafè, no vaig a missa.

Sobretot: no vaig a missa. Ells no m'ho poden perdonar el que no vagi a missa. Hi va tothom en aquest poble: joves, vells i criatures. El diumenge al matí, a les deu, els veïns abandonen les cases—les portes de les quals no es tanquen mai—per anar-se'n a l'església a oir missa. No tenen por de què els robin, perquè tots els que els podrien robar són a l'església.

Ara, de totes maneres, ja són més precabuts i tanquen les portes. Hi ha un home que no va a missa i es queda amo del poble durant mitja hora llarga. Aquest home sóc jo. I com que un home que no va a missa ni s'ha fet amic del rector és capaç de tot...

Complir és anar a missa, anar-hi sense cap mena de religiositat, per costum, perquè sí. I jo no *compleixo*.

Però us donaré algunes referències d'aquests veïns meus que *compleixen* tant.

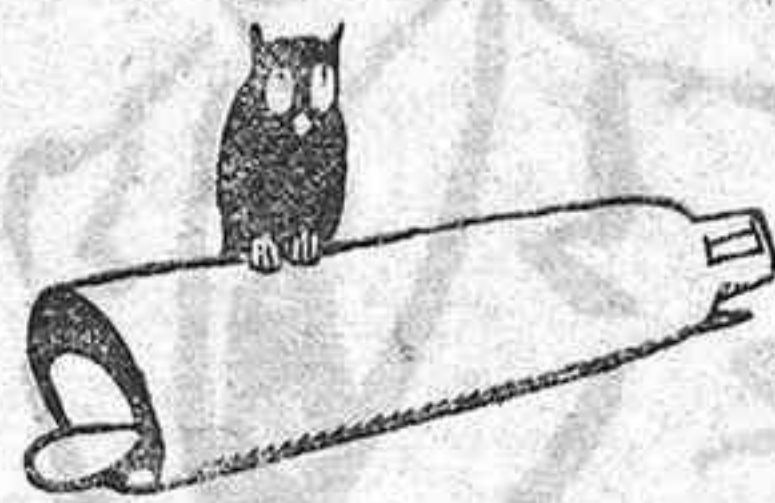
Una noieta de catorze anys, soltera, ha tingut un fill amb un home casat. La criatura nasqué viva. Però l'endemà era morta: l'havien mort el pare i la mare *sense voler*.

La dona del ferrer acusa el marit d'incest amb una germana. Al marit—un tipus misteriós, sorrut i d'aire inquietant—, davant d'aquesta acusació, no se li ha ocorregut més que tancar la dona a casa, assetjar-la per fam i fer-la passar per boja.

Aquests pagesos! Essers d'una simpatia inefable, d'unes costums veritablement patriarcals, d'uns sentiments humanitaris fins a l'extrem que, quan arriba un pobre al poble l'empaiten a cops de pedra! Amics de la llei, de la religió, de l'ordre!

Estic orgullós d'haver caigut en aquest paradís. Crec que no m'ho mereixo i m'estic penedint de passats errors per a fer-me digne del poble i de la gent del poble.

LLUÍS CAPDEVILA

LA BONA CIRCULACIO

Ales Rambles estan fent unes obres, que tanmateix duren una mica massa. Un dels costats, el de la baixada, és a dir, el de la dreta posat a la Plaça de Catalunya, està inutilitzat degut a les dites obres.

Sembla natural, i així es faria arreu del món, que havent-hi un costat inutilitzat es prohibís la circulació als vehicles que han de passar pel costat inutilitzat. Això és el més lògic i això es faria arreu. Però el nostre Ajuntament és tan bo—tan rebò—, que ha volgut fer una cosa molt més original. Cal lloar aquesta grandiosa personalitat del nostre Ajuntament.

S'ha ordenat que els vehicles que havien de passar per la dreta, anessin per l'esquerra. I els que havien d'anar per l'esquerra, no poden passar per les Rambles.

Figureu-vos quina complicació!

La lògica ha triomfat plenament. S'inutilitza la dreta, doncs, en lloc de dir: els vehicles que hi havien de passar, que vagin per un altre lloc, es diu: que passin a l'esquerra i els de l'esquerra que voltin per allà on sigui. I així tenim que des de la Plaça de Catalunya a la de la Boqueria, els vehicles baixen per l'esquerra i allà passen a la dreta, i des de Colom a la Plaça de la Boqueria, els que puguen, van pels seu costat, però allà tiren pel carrer del Cardenal Cassanyes i ja no veuen més les Rambles.

Es a dir, la intenció de l'alcalde—intenció?, no, originalitat, millor encara, genialitat — és que cap vehicle vagi per allà on li correspon, complicar extraordinàriament les coses i fer que els cotxes vagin contra direcció.

Fa pocs dies, vàrem veure un atropell davant del Cafè de la Rambla. Un home, refiat que els cotxes anaven pel seu costat, passà tranquil·lament i un cotxe, que, és clar, anava contra direcció, l'atropellà. Un urbà prengué el número de l'automòbil. Nosaltres proposàrem que es prengué el número de l'Ajuntament, que és el qui realment infringeix les Ordenances Municipals; però hom ens digué que ho deixéssim córrer.

XERRAMEQUE ARTI TÍQUE

COSES GOTIQUES

Ara que ja no es parla del famós projecte de barri gòtic que havia d'ésser l'admiració dels forasters de *Baedeker*, resulta que la caserna de les Drassanes és un arxiu de construccions gòtiques de primera, amb l'avantatge de que són velles i tot, com els hi pertoca. Els murs dels bastiments del carrer de Santa Madrona; unes torres emmarletades que no es veuen part de fora; la gran arcada del Canal Reial, on anaven a carregar estris de guerra i municions les naus del nostre país; les quadres immenses amb ses arcades de mig punt, que, per cert, encara s'aquanten; la gran sala de Pere IV; un bon tros de muralla del Paral·lel, amb la seva torre quadrada, la darrera que resta del recinte mural de Barcelona, i moltes altres coses encara no descobertes, són gòtiques pures, com molts dels nois i noies per a merèixer de la nostra *gente bien*.

Demés, com si això de trobar coses gòtiques a les Drassanes fos poca cosa, al Palau del Bisbe han estat descobertes unes arcriacions romàniques que donen bo de veure, i una finestra carrada estil gòtic-flamejat, pariona de les de la Llotja de la Seda de València, que té molt que mirar.

A seguir els descobriments, aviat Barcelona serà la més gòtica de les ciutats gòtiques d'Europa, llevat Carcasona, que encara ho és de soca-arrel.

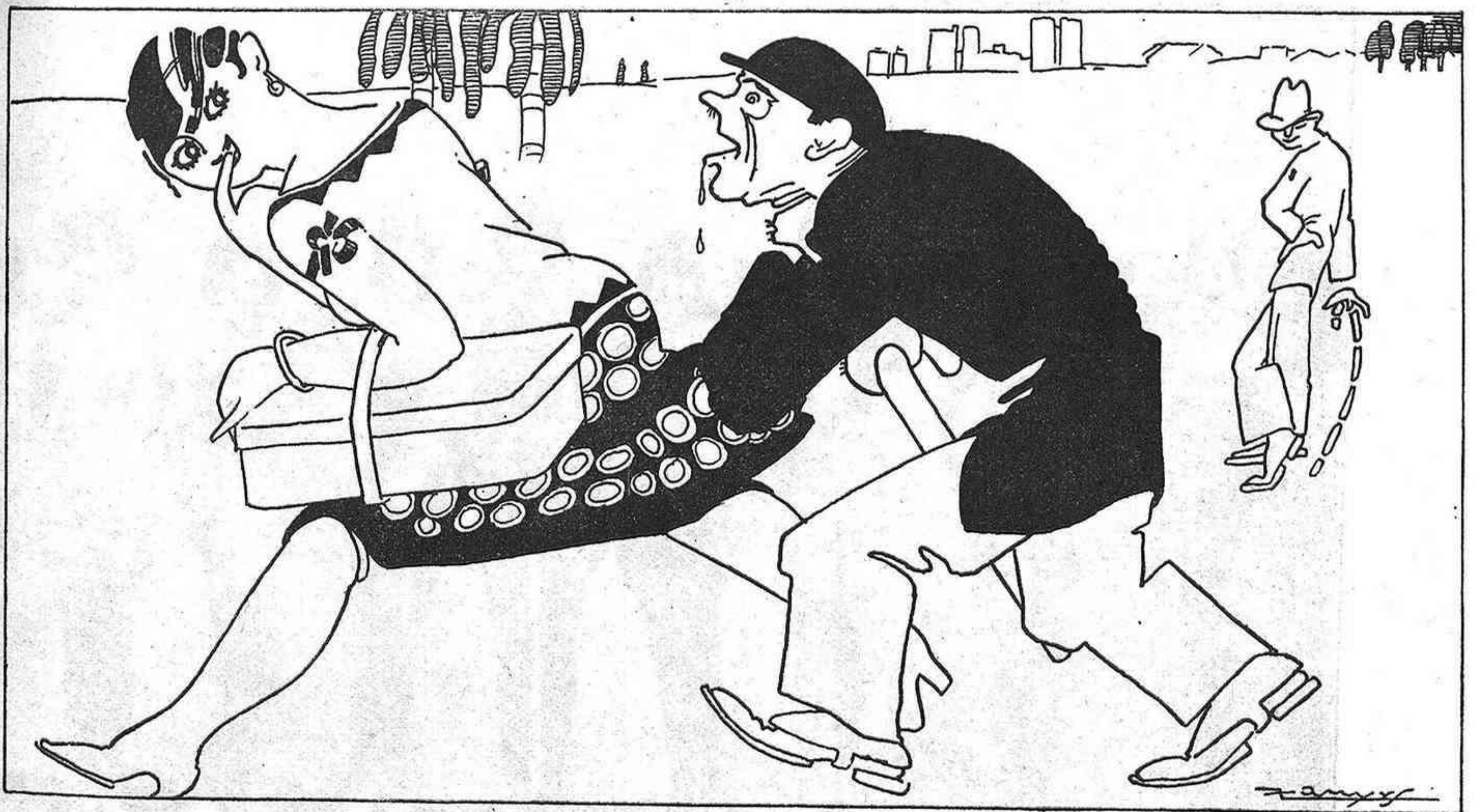
Jo no sé què se'n farà de les coses gòtiques que es vagin descobrint a les Drassanes; si el meu parer valgués, les més valuoses, les més monumentals, no les tocaria pas; ben al contrari, les deixaria isolades en tota la seva vellúria, amb tota la seva morenor, rodejades de jardins, enrondades d'arbres seculars; mig cobertes d'aura, com han fet amb les restes de velles construccions, Liege, Basilea, Roma, Florència, Cahors, Chambery, Bolònia, Nîmes, Praga, Friburg...

—Ui, que pobles anomena! — dirà algun llegidor poc donat a les coses gòtiques de debò, de les quals encara en resta el *got* de beure.

I és clar que els anomeno, home! Perquè vegin els barcelonins el que es fa fora de casa i es disposin a fer-ho dintre. Al capdavant, ens passem el temps copiant tothom a tort i a dret.

Amb una ajustada *mise en valeur* de les coses gòtiques que tenim als voltants de la Catedral i les restes gòtiques de les Drassanes, en tenim ben bé prou per a semblar tan gòtics com un *còdice* del segle XII ó XIII. Això sense comptar que Barcelona encara pot mostrar una dotzena i mitja de finestres *civils*, pel cap baix, amb les quals es pot refer tot l'històric gòtic de la ciutat històrica dels Comtes-Reis i dels comptes contemporanis que no ens surten per enlloc.

C. ARBÓ

SENTIT PRACTIC

—Senyoreta, sóc capaç de seguir-la fins a la fi del món.

—Haurà d'ésser amb una condició: comprant-me un automòbil, perquè a peu no vaig mai tan lluny!

La bellesa reina del món - El Concurs internacional de bellesa celebrat a Galveston (Texas)

Gran premi: Miss New York (Dorothy Britton). — Primer premi: Miss Florida (Ada Williams). — Segon premi: Miss Luxemburgo (Rosa Blang). — Tercer premi: Miss Espanya (Maria Casajuana). — Quart premi: Miss Pine Bluff (Dorothy Fisk). — Cinquè premi: Miss Canadà (Madeleine Woodman). — Sisè premi: Miss Brooklyn (Lesley Storey). — Setè premi: Miss France (Roberte Cusey). — Vuitè premi: Miss Dallas Moselle Ransom. — Novè premi: Miss Itàlia (Maria Gallo).

NOVEDADES

Segueix l'èxit de "A Barcelona". En Montero i l'empresa estan d'enhorabona.

I el públic també.

BARCELONA

Dues estrenes importants: "Don Juan de Mañara", dels germans Machado, i "Old Spain", d'Azorín.

"Don Juan de Mañara" no és una comèdia poètica, sinó una comèdia en vers. Li manca emotivitat, tendresa. El conflicte és de cartró, els personatges són de cartró també. Aquest "Don Juan" dels germans Machado no té la humanitat que convindria a un personatge per al que tants elements ofereix la figura de don Miguel Vicentelo de Mañara i de Leca, figura que serví a Tirso per al seu "Convidado de piedra".

La comèdia que han imaginat els germans Machado sobre la figura de don Miguel Vicentelo de Mañara i de Leca, és falsa, melodramàtica, fulletinesca, truculenta, a base d'assassinats, enverinaments i espionatges. El vers és fred i sec.

La interpretació molt correcta. De la parella Josefina Díaz-Santiago Artigas, preferim Santiago Artigas, que és un actor intel·ligent i té fina expressió. La senyora Díaz té una cantarella doctoral i emfàtica veritablement desagradosa.

I anem pel senyor Azorín; anem-hi amb la mateixa agressivitat que l'heroi de Monavar, el crític del "Don Alvaro", ha empleat contra els senyors que no han trobat bona la seva comèdia "Old Spain", que són tots els senyors de criteri. Nosaltres no creiem en la sensibilitat, en la finor espiritual, d'Azorín. Un home que, com Azorín, s'ha dedicat a cantar un polític com La Cierva, no pot ésser d'una gran sensibilitat, d'una gran finor espiritual. La Cierva, en la política espanyola, significa la brutatut, la grolleria. Una de dues: en cantar-lo, Azorín és un groller o un babós.

De manera, que en aquesta desgraciada comèdia d'"Old Spain", no es salva ni la sensibilitat azorinesca... per la senzilla raó de què aquesta sensibilitat no existeix. Si existís no podria conviure amb un La Cierva. La sensibilitat d'Azorín és, senzillament, un "truc" d'escriptor.

Amb motiu de l'estrena d'aquesta deplorabilíssima comèdia, Azorín, amb una impudícia de portera, promogué un escàndol, insultà els crítics i es cregué poc menys que el Messies d'un nou teatre.

I Azorín s'equivoca d'una manera llastimosa. En "Old Spain" no hi ha res nou de procediment, ni el pròleg—molt més nou, més original, el que Shakespeare posà a començaments del segle XVII a la seva tragèdia "All is true" (1), més coneguda pel títol d'"Enric VIII"—que és un pròleg absurd, incongruent i destarotat. La comèdia és migrada, pobra d'ideologia, vulgar, ensopida, rànica. "Old Spain" és una comèdia feta amb els recursos i trucs de les velles comèdies, però sense l'habilitat que hi ha en les velles comèdies. El tipus de "senyor Cifuentes" és de sainet, el "cascarrabias" de tots els sainets. L'escena final del segon acte, entre pare i filla, té tota la vulgarsíssima picardia de qualsevol comèdia blanca. I així podríem anar citant tipus i escenes fins a omplir les pàgines d'aquest setmanari.

"Old Spain", primera comèdia d'"Azorín", és una atzagaia-

(1) Ho posem en anglès en homenatge al senyor "Azorín", que sent una marcada predilecció per aquesta llengua.

da despreciable que l'autor de tants bells llibres hauria hagut d'esquinçar i llançar al cove.

POMPEYA
(Teatre Intim)

El Teatre Intim ha presentat, com a darrera vetllada, una de les més interessants del present curs. Un gran esdeveniment teatral: una selecció d'escenes del "Faust", de Goethe.

No hem de parlar de la immortal obra, glòria de la literatura mundial. La selecció d'escenes, excellent; es donaren les escenes que havien d'interessar més al públic: les de "Margarideta", traduïdes per Joan Maragall—la insuperable traducció, ja coneguda—i altres traduïdes per Josep Leonard. Leonard, notabilíssim poeta, és un gran traductor, especialment de Goethe; això diu com estaven de ben traduïdes les escenes.

Adrià Gual presentà l'obra compenetrat del seu esperit. Els seus decorats, executats per Joan Morales i Lluís i Roig, una meravella d'art; alguns, són els millors que hem vist. La interpretació, igualment bona. Enric Giménez féu una creació de Mefistòfil; Roser Coscolla, una Margarideta deliciosa; Joan Xuclà un Faust intel·ligent.

Bon final de curs, el del Teatre Intim. Això culmina l'excellent tasca realitzada aquest any.

PER ACABAR

De "Mariana Pineda", de J. García Lorca, estrenada al "Goya" per la companyia de Margarida Xingu, no en podem parlar perquè disposem de poc espai.

En els altres teatres, no hi ha res de nou. Però ja hi estem acostumats a què no hi hagi res de nou.

Diuen—i gairebé ho asseguren—que la propera temporada hi haurà, a més de al "Novedades", teatre català al "Tivoli"... encara que aquest teatre hagi estat adquirit per una gran empresa cinematogràfica.

I teatre català a "Romea", amb En Pere Codina de director.

La companyia Claramunt-Adrià ha representat a Vilanova i Geltrú l'obra mestra d'En Santiago Rusiñol. Encara que totes les del nostre amic són obres mestres, aquesta vegada ens referim a "L'Auca del senyor Esteve". A la representació, que fou un èxit d'interpretació, hi assistí l'autor.

Hi hagueren grans aplaudiments per a tots.

BOB

FUTBOL

El "Barcelona" va fer de les seves jugant contra l'"Arenas", de Güecho; en els dos partits que hi va jugar, els va guanyar tots dos, un per 4 a 3 i un altre per 4 a 0.

D'això se'n diu una bona revenja, car ja deveu saber que aquests dos encontres eren de revenja del partit del Campionat d'Espanya, en el qual el "Barcelona" fou eliminat per l'esmentat "Arenas".

Davant d'aquests resultats, hom no sap què objectar-hi, si és que el "Barcelona" en sap més (el més probable), o que els altres es trobaven mancats de tres bons elements, etc., etc.

Sigui per la causa que es vulgui, la realitat és que el "Barcelona" ha guanyat, i amb això nosaltres ja en tenim ben bé prou. I suposem que els biscaïns també.

Es allò: un dia per a cada u.

DICA EL TACCS

—I el teu pare no caça?
 —Sí Surt de bon matí, agafa els conills i després lloga els gossos als caçadors.

De l'“Europa”, què voleu que en fàiem!, que continua conquistant derrotes per terres alemanyes; no tothom ho pot dir així.

A ben segur que els pobres jugadors de l'“Europa” deuen estar tan tous, que preferirien més heur-se-les amb el més insignificant dels nostres clubs, que anar passejant-se per terres alemanyes.

Són tres partits els que ha perdut, però el darrer és dels que no deixa lloc a dubtes. No sabem, però, si fins avui en porta algun altre més. No li ho desitgem.

NATACIO

Haviem dit que no hi havia res millor en aquesta època com la natació. Això ja pot ésser cert, però el que no és cert, és que l'afició a aquest esport sigui tan encesa com es suposava.

Els mateixos que el practiquen hi posen el fum; ara digueu si no és preferible d'anar-se a banyar tranquil·lament, a anar a veure un partit de futbol, on ja us assegurem que no hi ha gaire fresqueta! Doncs per als encarregats de nedar no és el mateix, i res ho prova tant com que dels pocs llibres que es juguen els campionats de “water-polo”, cada dia hi ha hagut suspensions de partits.

Decididament, anem de cap per avall.

Nosaltres, però, ja tenim la solució per a evitar que els nedadors s'esgarriïn: que d'aquí endavant en els campionats de “water-polo” hi facin prendre part equips formats per les simpàtiques nedadores...

L'èxit restaria assegurat, no hi ha cap dubte.

ATLETISME

Una altra vegada hem tingut un gran èxit. Aquesta vegada, però, han estat els atletes els que ens l'han proporcionat.

L'HOME GALANT

- Senyoreta, la trobo simpatiquíssima.
 —Jo no podria dir el mateix de vostè.
 —Faci com jo: menteixi.

Això succeí a Madrid en els campionats d'Espanya, on el nostre equip se n'endugué la victòria per sobre els altres equips que hi prenién part.

Hurra!, als vencedors.

CICLISME

La "Unió Esportiva de Sams" a la fi ha sortit amb la seva; ha pogut celebrar una sèrie de reunions al Velòdrom sense que ploqués.

Per cert, que foren de les millors que hem vist en aquella casa, particularment les sis hores, que foren guanyades pels belgues.

L'èxit afavorí els organitzadors en tots conceptes: en públic i en corredors.

Els felicitem.

La volta a França continua i continuarà encara alguns dies.

Francis Pelisier que anava al davant, va haver-se de retirar per indisposició. Ara hi camina al cap l'Héctor Martín. S'entén al moment d'escriure aquestes notes, perquè això de la Volta a França, amb un parell de dies, pot fer un canvi enorme.

Tots els corredors que hi prenen part diu que s'ho prenen amb molta bona fe, malgrat i la calor d'aquesta època.

Vaí més així.

A Mataró va caure el gegant. Es comprèn. Són tants i tants que fan el gegant, ara, que els gegants de debò es senten petits i se'n donen vergonya.

✽

El senyor Primo de Rivera ha estat nomenat fill adoptiu de Calatayud, i el senyor Milà i Camps, de Madrid.

✽

Cada dia es complica més allò del rapte d'aquella nena per la seva mare.

A veure si passarà com amb les "niñas desaparecidas"?

✽

S'ha ordenat que es tregués un urinari que hi ha davant de l'Hotel Ritz i que sigui portat davant de la Monumental.

Es que els hostes de l'Hotel Ritz són més privilegiats que els veïns dels voltants de la Monumental.

Altrement, l'home que tingui ganes d'urinar i es trobi davant del Ritz, haurà d'anar a deixar-ho davant de la Monumental.

✽

Ha estat recollida la novella de l'ex-governador civil, senyor Cristòfor de Castro, "La jaula de oro".

També n'hi ha pels ex-governadors?

✽

Jonny, aquell cèlebre dejunador que s'exhibí a "La Pàtria", de Barcelona, no s'ha pogut refer d'aquell dejuni, fet a Barcelona, fa ja alguns mesos.

Al senyor Jonny li ha passat el que va passar al ruc d'aquell rector: quan s'havia acostumat a no menjar, va morir.

✽

Ens hem acabat de convèncer de qui és M. Charles Nicolàs. No és un home, digui's el que es vulgui.

Al cap de vuit dies d'haver ballat 240 hores seguides—deu dies—, n'ha ballat 36 més de seguides. Què us en sembla?

A aquest home li passarà com a Jonny; morirà quan s'acostumi a no dormir. O potser se li disoldran els peus.

✽

Rubí està celebrant la seva Festa Major. Es lluida de debò, a fe. Mireu si n'està de bé, la Festa Major de Rubí, que en el programa hi figura la representació de "L'auca del senyor Esteve", per la companyia "Agrupació Dramàtica Santiago Rusiñol", amb la cooperació de les germanes Coscolla.

✽

Noi canvi d'indumentària dels guàrdies urbans.

Quan es deia que es suprimirien els vestits vermells, es posa vestit vermell àdhuc als que anaven blaus.

Però el més bonic és el capell. Un capell d'explorador—un enorme capell, que forçosament ha d'aixafar els pobres guàrdies—blanc. Fa molt bonic aquell blanc, per a evitar la calor solar a mitja nit.

✽

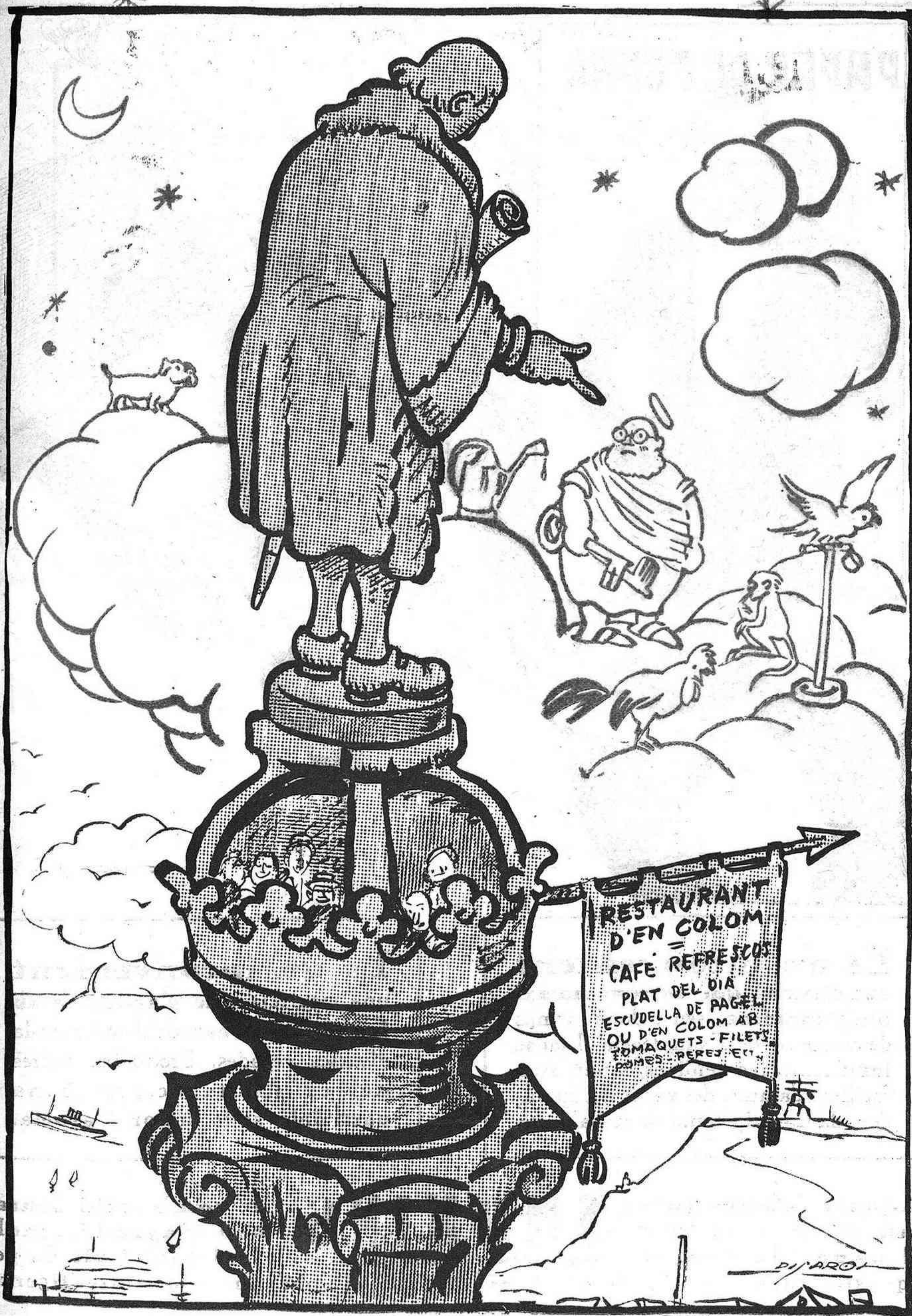
S'ha solucionat la vaga de l'art tèxtil. És una solució interina, però lògica.

Mentre no es resolgui definitivament, els obrers continuaran treballant vuit hores.

Estem contentíssims de la solució.

TEIXI

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm, 8, Ciutat

LA FILIACIÓ

Colom: —Sí, senyor, sóc català, no s'hi amoïnin més i trèguin-me aquesta fonda de la bola, que m'amoïna a mi.

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

Aventuras de Tarzán

1.º TARZÁN DE LOS MONOS	Pesetas 4
2.º EL REGRESO DE TARZÁN	id. 4
3.º LAS FIERAS DE TARZÁN.	id. 4
4.º EL HIJO DE TARZÁN.	id. 4
5.º EL TESORO DE TARZÁN.	id. 4
6.º TARZÁN EN LA SELVA	id. 4
7.º TARZÁN EL INDÓMITO	id. 4

NOVETAT

La Dida

Novel·la catalana de
J. FELIU i CODINA Pessetes 2'50

PERE COROMINAS

Jardins de Sant Pol

Un volum

Pessetes 4

JOSEP LLORD

La llicó de la història

CAP A UN MÓN NOU

Un volum

Pessetes 6

Presons d'Europa

Volum 1.º: LES DE BARCELONA

id. 2.º: id. id.

id. 3.º: id. id.

Preu de cada volum

Pessetes 2

Les cent millors poesies de la Llengua Catalana

Triades per E. MOLINÉ i BRASES

PREU

Pessetes 2

M A L L O R C A

Esplèndit album de fotografies de la famosa Illa daurada

Preu de l'album

Pessetes 12

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorga rebaixes.

POEMES DE LA NIT

—Ara el rei de la nit ja no és l'apatxe, és l'escombriaire.